

Regionalni razvojni program Severne Primorske (Goriške statistične regije) 2007–2013

PRILOŽNOSTI – PROBLEMI – PREDLOGI

mag. Almira Pirih
Bovec, 14. oktober 2010

Osnovne značilnosti regije ob pripravi RRP (1)

Demografski pokazatelji:

- število prebivalcev se je v primerjavi z letom 2000 zmanjšalo
- gostota poselitve je padla na 51 in je najnižja v Sloveniji
- delež prebivalcev, mlajših od 14 let, se v regiji nezadržno zmanjšuje, delež starejših od 64 let pa povečuje – indeks staranja narašča in je najvišji med vsemi slovenskimi regijami (danes: regija 132,8; Slovenija 117,7)
- nizka stopnja brezposelnosti

Osnovne značilnosti regije ob pripravi RRP (2)

Raznolikost regije

- velika raznolikost regije, ki se kaže v raznoliki geografsko-geološki sestavi, naravni in kulturni oz. materialni in nematerialni dediščini, raznoliki klimi, rabi prostora ...
- 47,1 % površine regije je vključeno v območja Nature 2000, alpski svet Zgornjega Posočja pa je del Triglavskega narodnega parka (TNP)

Osnovne značilnosti regije ob pripravi RRP (3)

Obmejna lega regije (odprtost) – neugodne prometne povezave (zaprtost)

- Idrijsko-Cerkljansko in Zgornje Posočje sta v smislu transportnih povezav odrezani od sosednjih regij, oddaljeni do centra regije in državnega centra

Osnovne značilnosti regije ob pripravi RRP (4)

Razvojno občutljiva območja

- v visokogorskih in hribovskih območjih oziroma še posebej v ožjem obmejnem pasu se razvojni problemi zaostrejejo (lokalne skupnosti težko zagotavljajo sredstva za osnovno infrastrukturo; največji problem teh območij je šibkost človeškega faktorja)
- Zgornje Posočje je leta 2004 ponovno stresel potres, ki je območju prinesel podaljšanje razvojnega programa

Osnovne značilnosti regije ob pripravi RRP (5)

Položaj regije v Sloveniji

- po ekonomskih kazalnikih (število gospodarskih družb, povprečno število zaposlenih in vrednost aktive, čisti prihodki od prodaje, ustvarjeni čisti dobiček, neto dodana vrednost) v zlati sredini (slabšanje njenega položaja)

Ključne značilnosti / problemi / izzivi alpskega dela regije (1)

V alpski prostor Severne Primorske spada območje petih občin (od skupno 13):

- Idrija
- Cerklje
- Tolmin
- Kobarid
- Bovec

Ključne značilnosti / problemi / izzivi alpskega dela regije (2)

Demografski in socialni pokazatelji:

- območje je redko poseljeno (okoli 25 prebivalcev/km²), zato tu živi skupno le dobrih 35 tisoč prebivalcev (od 120 tisoč v celotni regiji)
- starostna struktura tega prebivalstva je nad regijskim povprečjem
- delovnih mest primanjkuje, zato se prebivalstvo izseljuje
- posebej na podeželju je izobrazbena struktura prebivalstva nizka
- spodbudno je dejstvo, da se vse več mladih vključuje v višje stopnje izobraževanja in da je njihov interes, da se po končanem študiju vrnejo nazaj domov, vse večji
- brezposelnost je na območju sicer nizka, obstaja pa strukturno neskladje med ponudbo in povpraševanjem na trgu dela

Ključne značilnosti / problemi / izzivi alpskega dela regije (3)

Posledice demografskih in socialnih pokazateljev:

- ukinjanje podružničnih šol (centralizacija osnovnošolske dejavnosti v lokalnih centrih)
- odsotnost organiziranega otroškega varstva na podeželju
- socialno povezovanje in medgeneracijsko druženje prebivalcev slabi
- ukinjanje storitvenih dejavnosti na podeželju (težave oskrbovanja starejših prebivalcev)

Ključne značilnosti / problemi / izzivi alpskega dela regije (4)

Ekonomске značilnosti:

- alpski prostor Severne Primorske ima izjemne, a v turizmu še neustrezno izkoriščene naravne danosti in kulturno zgodovinski potencial
- območje, predvsem Idrijsko-Cerkljansko, je znano po močni avtomobilski industriji in usmerjenosti k inovativnosti in prehodu na delovna mesta z višjo dodano vrednostjo

Ključne značilnosti / problemi / izzivi alpskega dela regije (5)

Prostorske značilnosti in infrastrukturna opremljenost:

Ključna determinanta alpskega prostora Goriške regije je rekla Soča s pritoki.

Obravnavano območje zahteva zaradi samega terena in geološke sestave velika in stalna vlaganja finančnih sredstev v cestne povezave, vodooskrbo, komunalno infrastrukturo in telekomunikacije:

- velik obseg lokalnih cestnih povezav – finančno zahtevno
- neustrezna prometna povezanost območja navzven
- odsotnost širokopasovnih internetnih povezav
- višje ležeča naselja in domačije nimajo javne vodooskrbe
- neustrezna komunalna infrastruktura za odvajanje in čiščenje odpadnih voda na območjih razpršene gradnje
- nizka energetska samooskrba alpskega prostora kljub velikim potencialom
- nerešeno ravnanje z odpadki

Razvojna vizija regije

Ljudje Severne Primorske (Goriške statistične regije) bomo spodbujali inovativnost, razvijali svoje kompetence in sodelovanje na vseh področjih življenja in dela. Okrepili bomo konkurenčnost gospodarstva, **zagotovili trajnostni razvoj, varovanje in rabo naravnih danosti, ohranili poseljenost podeželja ter visoko kakovost življenja na ravni razvitih evropskih regij.**

Uresničevanje razvojne vizije – problemi / priložnosti / rešitve (1)

Regija je v RRP-ju opredelila 5 razvojnih prioritet, prek katerih bo dosegala ključne strateške cilje:

Razvojna prioriteta 1: Znanje za podjetnost in razvoj

Strateški cilj prioritete:

dvig znanj in izobrazbene ravni prebivalcev ter dvig socialnega kapitala za nadaljnji razvoj podjetnosti in inovativnosti v gospodarstvu in življenju

Uresničevanje razvojne vizije – problemi / priložnosti / rešitve (2)

Razvojna prioriteta 2:
Inovativnost v gospodarstvu

Strateški cilj prioritete:

spodbujanje inovativnosti in hitrejšega tehnološkega razvoja v gospodarstvu ter povečanje globalne konkurenčnosti regije

Uresničevanje razvojne vizije – problemi / priložnosti / rešitve (3)

Razvojna prioriteta 3:
Odličnost v turizmu

Strateški cilj prioritete:

težiti k odličnosti v turizmu ter okrepiti konkurenčnost
turističnega gospodarstva

Uresničevanje razvojne vizije – problemi / priložnosti / rešitve (4)

Razvojna prioriteta 4: Celostni razvoj podeželja

Strateški cilj prioritete:

okrepiti ekonomsko moč in ohraniti poseljenost podeželja

Uresničevanje razvojne vizije – problemi / priložnosti / rešitve (5)

Razvojna prioriteta 5:

Trajnostni okoljski in prostorski razvoj ter uravnotežena in kvalitetna infrastrukturna opremljenost regije

Strateški cilj prioritete:

optimalno varstvo okolja in skladen prostorski razvoj ter zagotovitev uravnotežene infrastrukturne opremljenosti regije ob upoštevanju načel trajnostnega razvoja, ki združujejo trajnostno ekonomsko rast, socialno kohezijo ter ohranjanje in povečanje okoljskega kapitala

Uresničevanje razvojne vizije – problemi / priložnosti / rešitve (6)

**Programski dokument se uresničuje programsko
(prek OP RRP) in projektno s pomočjo razpisov
resornih ministrstev**

Dobre prakse regije kot odgovor na razvojne izzive (alpskega) prostora z upoštevanjem načel trajnostnega razvoja (1)

Center vseživljenjskega učenja Severne Primorske – vzpostavitev regijskega sodelovanja na področju človeških virov:

- regijsko zasnovan, mreža izvajalcev (obstoječih institucij) v regiji, ki se z delovanjem približa prebivalstvu, financiran z EU sredstvi

Dobre prakse regije kot odgovor na razvojne izzive (alpskega) prostora z upoštevanjem načel trajnostnega razvoja (2)

IN PRIME – povezanost nosilcev gospodarskega razvoja regije v Tehnološki park IN PRIME

Dobre prakse regije kot odgovor na razvojne izzive (alpskega) prostora z upoštevanjem načel trajnostnega razvoja (3)

Lokalna akcijska skupina »LAS za razvoj« – povezanost na področju razvoja podeželja

Dobre prakse regije kot odgovor na razvojne izzive (alpskega) prostora z upoštevanjem načel trajnostnega razvoja (4)

Regionalna destinacijska organizacija Smaragdna pot – vzpostavitev regionalnega destinacijskega managementa

Dobre prakse regije kot odgovor na razvojne izzive (alpskega) prostora z upoštevanjem načel trajnostnega razvoja (5)

Vzpostavitev sodelovanja za izgradnjo Regijskega centra za ravnanje z odpadki Nova Gorica

Kaj je privedlo do teh pozitivnih primerov?

- povezovanje v regiji, ki omogoča uveljavljanje interesov regije (v odnosu do države)
- povezovanje javnih sredstev in zasebnega kapitala

Nerešeni problemi / izzivi (1)

a) Energetika

Večina občin v regiji ima pripravljene Lokalne energetske koncepte, ki so temeljni dokument za obravnavo tega področja, naslednji nivo pa je že državni. Manjka regijski nivo, ki je tudi z vidika vlaganj v nove energetske objekte najbolj primeren. Tu se tudi razlikujemo s sosednjo Italijo, ki take dvoplastnosti občina–država ne pozna. Priložnost se izkazuje pri učinkoviti rabi energije v stavbah in to predvsem v javnih, saj gre za demonstracijski učinek.

(S tega področja so pripravljene projektne ideje na čezmejnem sodelovanju Slovenija-Italija, Alpine Space, Central Europe, Švicarski prispevek)

Nerešeni problemi / izzivi (2)

b) Povodje reke Soče

Reka Soča je v zgornjem toku zavarovana kot naravni spomenik. V tem delu gre za izrabo za potrebe športnega turizma, črpanja gramoza in ribištva. V srednjem delu je tok reke izkoriščen predvsem za pridobivanje električne energije. Z reko Sočo tako upravljajo lokalne skupnosti, gospodarske družbe, zaradi čezmejnosti pa tudi meddržavna komisija za vode. Gre torej za veliko nedorečenosti o upravljanju pomembnega vira.

Nerešeni problemi / izzivi (3)

c) Četrta razvojna os

kot povezava Severne Primorske in Gorenjske regije ter s tem odpiranje S in SZ dela naše regije

Glavne ovire za uresničevanje nalog in ciljev RRP

- niso zagotovljeni pogoji za kvalitetno in učinkovito upravljanje regije (ustrezen regionalni menedžment oz. ni pokrajinske upravne razdelitve)
- odsotnost spremljanja in vrednotenja regionalne politike – regija nima vzpostavljene analitike za spremljanje razvoja
- odsotnost skupnega razvojnega in prostorskega načrtovanja
- odsotnost ustreznega partnerstva med regijo in državo
- medsektorska neusklajenost in nepovezanost na državni ravni

Hvala za pozornost

Posoški razvojni center